

Teititellä vai simutella?

● Kielentutkijat kysyivät loviisalaisilta, milloin teititellä, milloin simutella. Itseään vanhempia teititellään helpommin, mutta toisaalta harva halusi itse tulla määritellyksi vanhaksi teitittelyn kautta.

LOVISA Helsingin yliopiston ja Svenska litteratursällskapetin yhteisen tutkimusryhmä teki Loviisassa kentätutkimuksen viime syyskuun lopussa. Tutkimusten tuloksia esiteltiin Alminialossa tiistai-iliana. Aloitte tutkimukseen tuli Svenska litteratursällskapetilta. Tarkoituksena oli tutkia urbaania nimitystä ja kielenkäyttöä kaksikielisessä kaupungissa.

Lovisa valikoitui kentätutkimuksen kohteeksi nopeasti. Ryhmää johtaneen lehtori Terhi Alminalan mukaan tutkimus haluttiin tehdä lähellä Helsinkiä ja kaupungissa, jossa vastaavaa tutkimusta ei ole aiemmin tehty. Loviisassa oli 1960-luvulla kerätty paikannimiä.

– Rehti oli antoisaa ja aineiston keruu onnistui mainiosti.

• **Kallas Luikka ja Hanna Lappalainen** kysyivät simutellusta ja teitittelystä eläkeläisiltä ja palvelualan ammattilaisilta. He tekivät haastatteluja 25 kauppaliiikkeessä. Haastatteluvien ikä vaihteli 57 vuodesta 85 vuoteen.

Luikka vetää hanketta, jossa tutkitaan puhuttelua suomessa ja muissa kielissä.

– Oletus oli, että iäkkäämmät kaipaavat teitittelyä ja että simutelluun ja teititteltyyn suhtaudutaan ristiriitaisesti. Luikka kertoi.

Aineiston valossa hajonta oli voimakas. Iseä vanhempia, vieraita ihmisiä teititeltiin, mutta muuten simuteltua pidettiin muutoksena parempaan.

TUTKIJAT. Kentätutkimukseen osallistuneista 14 ihmisestä Alminrialossa tuloksista kertoi yhdeksän tutkijaa ja opiskelijaa. Vasemmalta oikealle Salla Salonen, Terhi Aliniala, Erja Praajanen, Hanna Lappalainen, Lasse Heinonen, Marjaana Lehto, Laura Anttila, Kallas Luikka ja Janina Ohman. KUVA: MAIRIA IIVÄUORI

– Määän tunnen itteni niin vanhaks ku teititellään, oli eräs haastateltava sanonut.

Palkallisessa urheiluliikkeessä asiakasta yleensä simutellaan.

– Pienellä paikkakunnalla suurin osa on tuttuja, **Tomas Sjöblom** sanoo.

Simutellun ja teitittelyn käyttöä tulee miettiä lähinnä silloin, kun asiakas on vanhempi ja entuudestaan tuntematon. Sjöblom huomauttaa, että alakin saattaa vaikuttaa.

– Ennen ole niin virallisia. Huomattavaa muutosta ei ole hänen mukaansa tapahtunut simu-

telun suuntaan 30 vuoden aikana. Myöskään suomen- tai ruosinkielet eivät vaikuta siihen, teititelläänkö vai simutellaanko asiakasta.

Presidentti ja piispa

Teitittelystä pidettiin haastatteluiden mukaan arvoastavana, mutta sen avulla voi myös ottaa etäisyyttä, josta näytetään toiselle tämän ”paikka”.

Simutellua väärässä paikassa pidettiin epäkunnioittavana. Teitittelyn alettiin turvautua, kun puhelukumppanin ikä oli 40 vuodesta 80 vuoteen. Vanhemman tai asemaltaan korke-arvoisemman oletetaan tekevän

SIMUTELLAAN. Tomas Sjöblom ei ole huomannut isoa muutosta simutellussa. Urheiluliikkeessä ollaan kuitenkin epävirallisempia. KUVA: MAIRIA IIVÄUORI

simunkaupat.

Moni haastateltava kertoi, että presidenttiä ja piispa on syytä teititellä.

– Sipilää ja Soinia ei voi teititellä, ja Stubbin liian nuori teititeltävä-

si, oli haastateltavien mielipide poliitikoista.

Arvoasemalla on yhä merkitystä. Teititteltyyn vie puhelukumppanin ikä, asenna arvoasteikolla, esimiesasema

Oma sukunimi on läheisin, eikä sitä haluta vaihtaa edes avioliittoon mennessä, miettivät loviisalaisnuoret. Kaksoisnimen suosio on jatkuvasti hiipunut, eikä se loviisalaisnuoriakaan innostanut.

Kaksoisnimen suosio hiippuu

Yleisimmät sukunimet

- Loviisassa yleisin sukunimi on Andersson (141).
- Seuraavina tulevat Lindfors, Eriksson, Lindholm, Lindroos, Henriksson, Johansson, Karlsson, Blomqvist ja Nyström.
- Porvoossa yleisin sukunimi on Johansson (465). Sitten tulevat Karlsson, Andersson, Gustafsson, Backman, Blomqvist, Lindholm, Eriksson, Nieminen ja Laine.

- Kotkassa yleisin sukunimi on Hämäläinen (250). Sen jälkeen tulevat Vanhala, Virtanen, Mäkelä, Nieminen, Laitinen, Korhonen, Laine, Anttila, Seppälä.

- Läinde: Väestötietokeskus // *IltaSanomat*. Tiedot vuodelta 2014

tunnisen jälkeen.

Sukunimi ilman sukua

Haastatelluista 8 olisi ollut valmis ottamaan kaksoisnimen. Sitä pidettiin hyvänä kompromissina ja jopa perinteitä noudattavana.

17 nuorta ei olisi kaksoisnimeä valinnut. Sitä pidettiin kömpelänä, pitkänä, vanhanaikaisena tai ”hölmönä”.

– Kaksoisnimeä ei pidetä trendikäänä.

Heinosen mukaan kaksoisnimen väliseven määrä onkin jatkuvasti vähenyt, myös valtakunnallisesti. Monelle nuorelle oli yllätys, että ihan uusi sukunimkin on nykyisin mahdollista ottaa käyttöön. Uuden nimen voi luoda esimerkiksi molempien puolisoitten sukunimistä.

Haastatelluista 7 piti uusimien valintaakin mahdollisena. Toisaalta sukunimi ilman sukua tuntui oudolta.

Sanottua

Kaksoisnimeä ei pidetä trendikkäänä.

LASSE HEINONEN
HAASTATTELLU NUORIA
SUKUNIMISTÄ

Etunimet kiinnostavat

Laura Anttila kiinnostui nimistä jo lapsena. Hän tutki etunimivalintoja kaksikielisissä perheissä.

– Odotin aina suunnitain lehtää, että pääsin lukemaan kuolin- ja syntymäiden ilmoituksia. Niiltä sivuilta opin lukemaanakin.

Haastatelluista useimmat perheet pitivät tärkeimpänä etunimien help-

nyt 5 tyttöä ja 7 poikaa.

Heinosen mukaan nuorilla oli halua rikkoa perinteitä. Joulu ja kir-

kohaita pidettiin mukavina asioina, mutta trendi tuntui olevan, että oma sukunimi halutaan pitää myös avio-

Haastatelluista 12 oli tyttöjä ja 15 poikaa. He olivat syntyneet vuosien 1995 ja 2000 välillä.

Puolison sukunimeen olisi pääty-

ja "tyynlainen olemus".
– Aivan järkyttävästi kunnioitettiin, kertoi eräs haastateltava vanhasta kreivi Creutzista.
Kreiville saatiin myös niata.

Ulkoinen olemus vaikuttaa
Liikkeissä asiakaan oma käytös ja ulkoinen olemus vaikuttivat siihen,

teitittäänkö vai sinutellaanko häntä. Helpommin teitettiin ruotsinkielisiä.

Valintaa teititelyn ja sinuttelun välillä saatiin myös kiertää tyviin "ortako mummo kahvina".

Kauppalikkeissä asiakaspalvelussa työskentelevistä pieni osa kertoi aina teitittevänsä asiakasta.

Haastateltuilta kysyttiin myös median kielenkäytöstä. Kiusaantunutta katsojassa aiheutti se, jos kulisissa etukäteen tehdyistä sinunkaupoista kerrottu tv-lähetyksessä.

Marita Itävuori
marita.itavuori@lovi.fi

Uusein valinta osui ruotsinkielisiin etunimiin. Valinnoilla haluttiin myös ottaa kantaa vähemmistökielen puolesta.
Anttola aikoo jatkaa nimittämistänsä. Aineistoa hän aikoo hankkia Uudenmaan lisäksi myös Pohjanmaalta.
Erja Paananen ja Janina Ohman Svenska litteratursällskapetista keräsivät tietoa epävirallisista paikannimistä.
Loviisasta paikannimistä on kerätty aiemmin 1917 ja 1968.
Epävirallisten ruotsinkielisten paikannimien uusin keruuprojekti alkoi 2003. Se käsittelee Loviisan ohella joukon rannikkokaupunkeja Kokkolasta Porvooseen ja Helsingistä Turkuun.

Epävirallisissa loviisalaisnimissä näkyi sekä kaupungin väitkäs historiat että stadin slangit.
Gymn, Socis ja Dösis edustavat slangen.

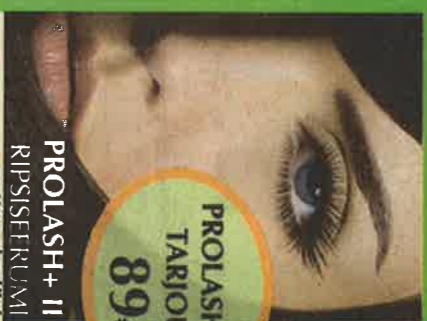

NIMISTÄ UUTTA TIETOA. Tuoloksia esittelivät muun muassa Laura Anttonen, Hanna Lappalainen ja Terhi Alniala. KUVA: MARIJA ITÄVUORI

gita.
Loviisan kaupungillakin on useita nimiä: virallisempi Kuningattarenkaupunki, ydinvoimalaan viittaava

Springfield Simpsons-piirtrossarjasta sekä uudempi LOLVISA.

MARIJA ITÄVUORI

**PROLASH+ II
TARJOUS
89€**

**PROLASH+ II
RIPSISEERUMI**

auttaa ripsiäsi kasvamaan luonnollisesti.

**Micell Liquid
(misellivesi)
UUTUUS**

joka mahdollistaa täydellisen meikin poiston sekä hellävaraisen puhdistuksen, ilman että sitä tarvitssee huuhtoa pois.

**PHYRIS
MICELL LIQUID
23€**

**BIODROGA
HAPPOKUORINTA**
kuorinta happoilla, pintapuhdistus, hieronta, naamio kosteutus, hieronta, (kesto & loppuvoide, 1 tunti) 3x sarjahoitona 50€/kerta

65€

Janna & Tiini

www.kauneushoitolaajaanakolu.fi

Aleksanterinkatu 8 puh (019) 532 366

KLASSISTA HIERONTAA

**45 min. 32€
3 x 45 min. 90€**

Tutustumishierontaan maksuton lämpöhoito!

Koulutettu hieroja

Titta Huhtamäki, puh. 0400 755 513

**RIPSIEN VÄRJÄYYS
15€**

**Kauneuspalvelu
Emilia Storgårds
puh. 044 974 9651**

Aleksanterinkatu 5A 2 | 07900 Loviisa

**Ergon
erikoislääkärit
palveluksessa:**

**Naistentaudit,
ihotaudit, neurologia,
ortopedia, psykiatria,
radiologia, korva-,
nenä- ja kurkkutaudit**

Varaa aika 019 517 2000!

Kuningattarenkatu 11,
Kaupakeskus Galleria 2. krs, Loviisa

Ajanvaraus 019 517 2000

www.loviisanlaakaritasema.fi

**LOVIISAN LÄÄKÄRITASEMA
LOVISA LÄKÄRISTÄTTON**
Ergo